

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معرفی خدمات مددکاری اجتماعی بیمارستان ضیائیان

مریم پورزندیان

تعریف مددکاری اجتماعی

حرفه ای است مبتنی بر دانش، مهارت ها، اصول، ارزش ها و روش ها که هدف آن کمک به افراد، گروه ها و جامعه است تا بتوانند با تکیه بر توانایی ها و استفاده از منابع موجود به استقلال نسبی و رضایت خاطر دست یابند.

تعریف مددکاری اجتماعی توسط فدراسیون مددکاری اجتماعی

مددکاری اجتماعی یک حرفه کاربردی و رشته تحصیلی دانشگاهی است که توسعه و تغییر اجتماعی، انسجام اجتماعی و توانمندسازی افراد را تسهیل می کند. اصول عدالت اجتماعی، حقوق بشر، مسئولیت جمعی و احترام به تفاوت ها در مددکاری اجتماعی مفاهیم اساسی می باشند. در واقع مددکاری اجتماعی، با تکیه بر علوم اجتماعی، علوم انسانی و دانش بومی، افراد و ساختارها را در مقابله با چالش های زندگی و ارتقا رفاه و بهزیستی درگیر می کند.

ارزشهای مددکاری اجتماعی

حرمت مقام انسان

حق بهره مندی افراد بصورت یکسان از
امکانات مادی و معنوی

خود تصمیم گیری

مسئولیت فردی و اجتماعی

نقش مددکاران اجتماعی بالینی

۱. مددکاران اجتماعی سهم منحصر به فرد و ارزشمندی را در ارائه خدمات مناسب و هدفمند برای رفع نیازهای پیچیده روانی اجتماعی بیماران، خانواده و مراقبین آنها در بیمارستان ها ایفا می کنند.
۲. مددکاران اجتماعی بالینی با هدف به حداقل رساندن اثرات منفی بیماری و بستری بیماران در بیمارستان، خدمات تخصصی مستقیمی را با استفاده از پروتکل های تخصصی موجود، به بیماران و خانواده/ مراقبان آنها ارائه می نمایند.
۳. نقش مددکار اجتماعی در بیمارستان، ارتقای عملکرد اجتماعی و عاطفی از طریق مداخلات هدفمند و بسیج خدمات و حمایت ها است.
۴. مددکاران اجتماعی تأثیر عوامل روانشناختی، خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را بر سلامت و رفاه بررسی نموده و در زمینه بهبود شرایط محیطی و روابط اجتماعی بیماران مداخله می نمایند.

نقش مددکاران اجتماعی بالینی

۵. مددکاران اجتماعی در راستای تعهد خود به حقوق بشر و عدالت اجتماعی از حقوق بیماران و خانواده/ مراقبان آنها، علیه تبعیض، طرد و سوء استفاده ای که گاهی اوقات ممکن است تجربه کنند، دفاع می کنند.
۶. مددکاران اجتماعی با تمرکز بر مراقبت بیمار محور و در نظر گرفتن تفاوت های افراد از منظر روانی- اجتماعی، سهم منحصر به فردی را در محیط های بهداشتی-درمانی به منظور ارائه خدمات گوناگون متناسب با نیازهای چند بعدی بیماران و خانواده/ مراقبان آنها برعهده دارند.

گروه های هدف مددکاران اجتماعی در بیمارستان ها

بیماری خاص و صعب العلاج

موارد کودک آزاری

مادران باردار پرخطر

خشونت خانگی، تجاوز، ضرب و جرح و درگیری

اقدام به خودکشی

اعتیاد

بیماران ایرانی فاقد بیمه

مجهول الهویه

بیماران اتباع خارجی

اختلال سایکوتیک

فاقد همراه موثر

بی خانمانی

پروتکل های تخصصی مددکاری اجتماعی

پروتکل کودک آزاری

پروتکل جامع مددکاری اجتماعی

پروتکل حمایت های اقتصادی

پروتکل مداخلات تخصصی
مددکاران اجتماعی در حوادث و بلایا

پروتکل حمایت روانی-اجتماعی از
بیماران مبتلا به کرونا

پروتکل حمایت از بازماندگان و
خانواده های متوفیان کرونا

شرح وظایف مددکاران اجتماعی بر اساس پروتکل جامع خدمات

مددکاری اجتماعی

مددکاران اجتماعی در بیمارستان ها وظایف متعددی را عهده دار می باشند
از جمله:

- ارزیابی روانی و اجتماعی
- مقابله با مشکلات رفتاری
- مداخله در بحران
- سازماندهی جلسات خانواده و حمایت یابی
- آموزش
- حمایت
- مشاوره
- امداد رسانی جامعه ای
- برنامه ریزی برای ترخیص

پروتکل تریاژ (مددکاری اجتماعی)

❖ بلافاصله پس از تریاژ تیم پزشکی
❖ حداکثر زمان در نظر گرفته شده ۱۰ دقیقه
❖ برای کلیه بیمارانی که وارد اورژانس می شوند

✓ دریافت اطلاعات کامل از تیم درمان (پرهیز از سوالات تکراری)

✓ انجام مصاحبه مختصر با بیمار و خانواده و تعیین اولویت بیمار
✓ برقراری ارتباط حرفه ای و استفاده از تکنیک همدلی

✓ بلافاصله پس از انجام تریاژ و در قسمت بالای فرم ارزیابی تخصصی
✓ ثبت گزارش تریاژ در سیستم HIS

مراحل تریاژ:

مرور
ارزیابی تیم
پزشکی

جمع آوری
اطلاعات بر
اساس چک
لیست

تهیه
گزارش
تریاز

سوء رفتار یا خشونت

خشونت علیه زنان (فیزیکی)

خشونت علیه زنان (فیزیکی)

خشونت علیه زنان (جنسی)

خشونت علیه زنان (روانی، از بین بردن استقلال مالی، محرومیت و محدودیت)

خشونت فیزیکی علیه شریک زندگی

خشونت جنسی علیه شریک زندگی

خشونت علیه سالمندان و معلولین

▼ اختلالات ذهنیاتی

اختلالات ذهنیاتی

دوقطبی

اختلالات اضطرابی

افسردگی

سایر اختلالات روان

سوء مصرف مواد

▼ اختلالات سایکوتیک

▼ متارکه

متارکه

فوت همسر

طلاق

همسر الکلی

همسر پر خاشاک

همسر قمار باز

همسر روابط فرا زناشویی

همسر معتاد

▼ مشکل سرپرستی خانواده

اجتماعی

نابسامانی خانواده

خانواده دارای عضو معلول، بیماری خاص، صعب‌العلاج و سایر بیماری‌های مزمن

خانواده دارای عضو معلول، بیماری خاص، صعب‌العلاج و سایر بیماری‌های مزمن
خانواده‌های تحت پوشش سازمان‌های حمایتی (کمیته امداد و سازمان بهزیستی)
بی‌خانمان (کارتن خواب)

مشکل مالی

مشکل فرهنگی اجتماعی

مشکل شغل

مشکل بیکاری

مشکل تحصیلی

مشکل رفاه

اجتماعی

مدارک شهیتی و بیمه

ایرانی فاقد مدارک شهیتی و بیمه

ایرانی فاقد مدارک شهیتی و بیمه

ایرانی فاقد والدین یا قیم قانونی

اتباع فاقد کداهایش

مجهول الهویه

نوزادان متولد از ازدواج های غیررشتهی

زنان ویژه

سایر گروه های پرخطر

- زنان ویژه
- بارداری پرخطر
- بارداری نیازمند مراقبت ویژه
- بیمار HIV مثبت
- بیمار دارای التهابیت
- متهمین، محکومین یا مجرمین بیمار

▼ تالاسمی	▼ بیماری شایع حاد و مزمن
تالاسمی	
تهموفیلی	
اتیسم	
متابولیک	
بیماری خاص (دیالیز)	
پیوند	
سرطان	
معلولیت جسمی	اجتماعی
ناباروری	
SMA	:EE
CF	
PPH	
EB	

حضور شماره مؤثر!

ارجاع از سازمان‌های دولتی	ارجاع از سازمان‌های دولتی	ارجاع از کادر درمان	تربیت	راند	خودارجاع
---------------------------	---------------------------	---------------------	-------	------	----------

بزه مراجعه:

- کودک رها شده (خیابانی)
- بدرخشونت فیزیکی علیه کودکان (تبییه بدنی)
- خشونت جنسی (تجاوز به کودکان)
- کودک رها شده (خیابانی)
- کودک کار
- خشونت عاطفی روانی
- غفلت از کودک

کودک آزاری

بزه هدف:

گروه هدف:

شرایط بحرانی

حوادث غیرمترقبه (سقوط، زورگیری و ...)

حوادث غیرمترقبه (سقوط، زورگیری و ...)

افکار خودکشی

اقدام به خودکشی

نزاع و درگیری (ضرب و جرح)

ناپدید شدن و مرگ والدین

ناپدید شدن و مرگ همسر

ناپدید شدن و مرگ کودک

تصادفات رانندگی

حوادث و بلایای طبیعی

اجتماعی

پوشش بیمه ای:

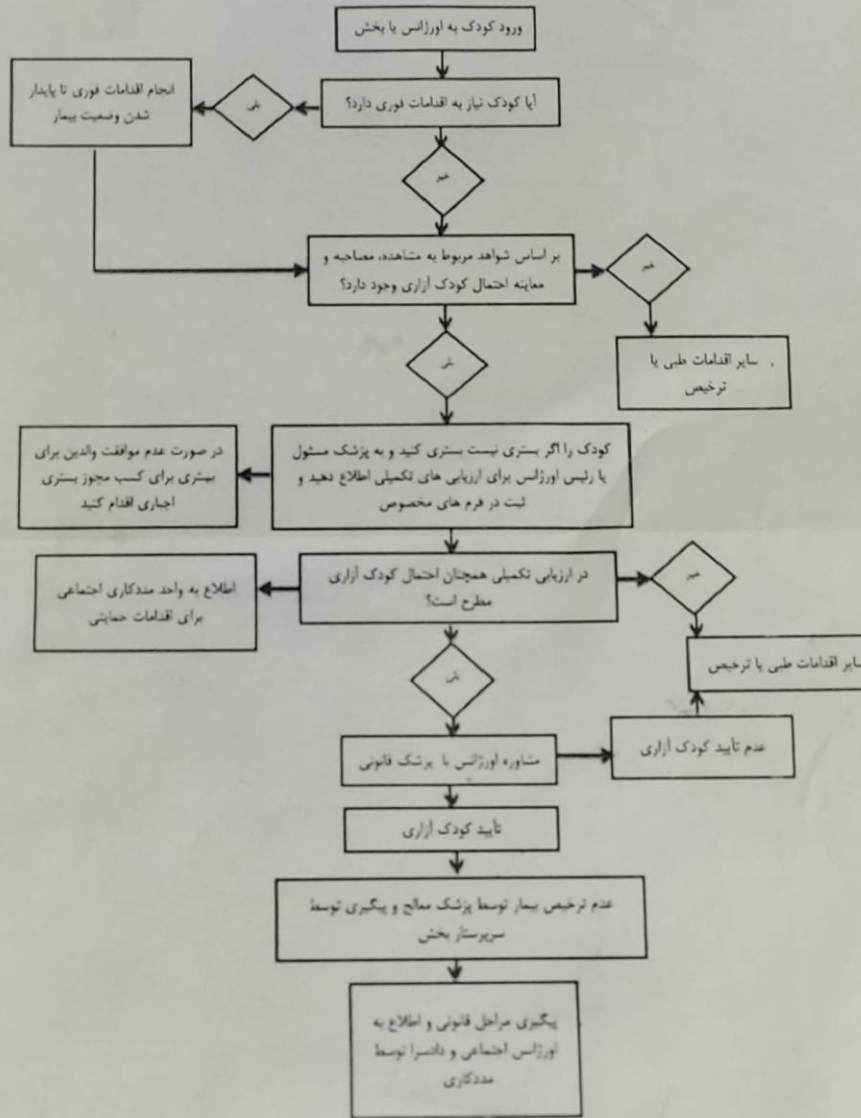
:

دو مورد نیازمند اقدامات فوری و قانونی درمدمدکاری

• کودک آزاری

• خودکشی

فلوجارت مراحل ارزیابی و مداخلات مربوط به کودک آزاری

فرآیند مداخلات تخصصی مددکاران اجتماعی در خودکشی

با تشکر از توجه شما

